

Информация от

*Министерството на образованието
и науката във връзка с изготвянето
на Годишния доклад по проблемите,
свързани с употребата на
наркотици в Република България за
2012 г.*

СОФИЯ, 04.06-5.06.2013 Г.

**ТАТЯНА ПРЕДОВА, ДИРЕКЦИЯ “ДОСТЪП ДО ОБРАЗОВАНИЕ
И ПОДКРЕПА НА РАЗВИТИЕТО”, МОН**

Дейности на Министерството на образованието и науката, свързани с превенцията на употребата и злоупотребата с наркотични вещества

2

- Министерство на образованието и науката е представено с членство в Националния съвет по наркомании към Министерството на здравеопазването. В този смисъл активно участва в разработване на политики, свързани с превенцията на употреба на психоактивни вещества от младите хора. Съдейства за изготвяне на Годишният доклад по проблемите, свързани с наркотиците.

Дейности на Министерството на образованието и науката, свързани с превенцията на употребата и злоупотребата с наркотични вещества

3

- Министерството на образованието и науката участва при реализиране на национално представени проучвания, които се провеждат от Националния фокусен център за наркотици и наркомании и Националния център по наркомании като съдейства за организацията и предоставяне на данни от училищната мрежа, с цел формиране на представителните извадки и оказване на подкрепа при провеждане на проучването. Изследванията служат като отправна точка за разработване на програми за превенция на злоупотреба с наркотици, алкохол и цигари сред младите хора.
- Министерството на образованието и науката подпомага разпространението на материали, брошури, свързани с информиране на подрастващите за вредата от употребата и злоупотребата с психоактивни вещества.

Дейности на Министерството на образованието и науката, свързани с превенцията на употребата и злоупотребата с наркотични вещества

4

- По схемата „Да направим училището привлекателно за младите хора” по ОП „Развитие на човешките ресурси” продължава работата по проект „Успех” на много училища. Целта е да се осмисли свободното време на учениците и да се предпазят от рисково поведение.
- Последните две учебни години – 2011/2012 и 2012/2013, са посветени на повишаване на социалните и гражданските компетентности и протичат под мотото „Участвам и променям!”
- Кампанията се провежда с подкрепата на институцията на Омбудсмана на Република България и има за цел да отговори на нарасналите потребности за развиване на социални умения у подрастващите и на големия интерес от страна на неправителствени организации, родителски общности и учители към формите за осъществяване на гражданското и здравното образование в училище.

Дейности на Министерството на образованието и науката, свързани с превенцията на употребата и злоупотребата с наркотични вещества

5

- Освен посочените инициативи МОН осъществява различни по своя характер дейности, включени в редица национални програми и проекти, които допринасят за развитието на образователна система като притежаваща необходимия капацитет и ресурси да посрещне многообразните потребности на всички деца и да подпомогне процеса на преодоляване на рисковото поведение сред учениците – „Оптимизиране на училищната мрежа”, „Училището – територия на учениците”, „С грижа за всеки ученик”, „На училище без отсъствие”.
- През учебната 2011/2012 година броят на училищните психолози е увеличен два пъти, което допринася за оптимизиране на психологическата подкрепа и предпазване на учениците от нездравословно поведение.

Информацията за 2012, е базирана на данни, подадени от регионалните инспекторати по образованието за осъществени превантивни дейности във връзка с употребата на наркотици, алкохол и тютюн, включително и реализирани такива съвместно с други институции, организации и пр.:

- През учебната 2011/12 година Превантивно-информационните центрове в сътрудничество с експертите от отдел „Образование” в общините, педагогическите, съветници, медицинските специалисти и педагогическите специалисти в училищата и детските градини са осъществявали превантивно-информационна дейност, свързана с предотвратяване на употребата и злоупотребата с психоактивни вещества.
- Успешен превантивен подход, прилаган в училищна среда, е въздействието чрез връстници. Според подадената информация темите за рисковете от употреба на цигари, алкохол и наркотици са заложили в часовете на класа, в часовете по „Биология и здравно образование”, по „Химия и опазване на околната среда”.

Цел на превенцията а на превенцията на употребата и злоупотребата с наркотични вещества

7

Целта на провежданите дискусии е да се създадат нагласи и умения у учениците за отстояване на собствената позиция срещу въздействието и натиска за приемане на психоактивни вещества, възпитаване на здрава ценностна система и здравно поведение.

По данни на регионалните инспекторати по образование

- Броят на обхванатите ученици в област Силистра в дискусиите е повече от 150.
- В училищата са прожектирани и обсъждани филми на 1 116 ученици
- В спортните надпревари са взели участие 220 деца
- В област Силистра са отпечатани и разпространени информационни материали – флаери – 3000 бр., учебни линейки – 500 бр., седмични учебни програми с позитивни послания за деца от I и II клас – 1000 бр., календари за 2013 г. – 500 бр., изготвена е фейсбук страница на Превантивно-информационен център – Силистра.

По данни на регионалните инспекторати по образование

- Регионалният инспекторат по образованието-Монтана информира, че в училищата са приложени 34 програми за превенция на употребата и злоупотребата с психоактивни вещества, основани на подхода „умения за живот”.
- Броят на учениците, обхванати в програми и кампании за превенция на употребата и злоупотребата с наркотични вещества е 3 036.
- Училищата в областта разполагат с 51 обучени специалисти за работа в тази област.
- В 13 от училищата в областта са приложени 16 програми, базирани на подхода „връстници обучават връстници”.

По данни на регионалните инспекторати по образование

10

- обучените са 41 специалисти - от тях 36 учители и 5 педагогически съветници.
- Във всички училища са разработени и раздадени 1 211 информационни материали под формата на брошури, листовки, осигурени със съдействието на Превантивно-информационен център – Монтана.
- На територията на област Монтана съществуват 20 спортни клуба, в които организирано се занимават 1 500 ученици като средство за уплътняване на свободното време на учениците и превенция на риска от застрашаващо здравето поведение.
- В края на учебната година се провежда традиционен хепънинг под надслов „Изкуство без дрога”.

По данни на регионалните инспекторати по образование

11

- По данни на РИО-Бургас в информационно-образователна дейност са обхванати - 14 619 ученици, в т.ч. беседи в часа на класа, с медицинските специалисти, мултимедийни презентации.
- Броят на проведените проучвания е 650.
- В кампаниите за повишаване на информираността за психоактивните вещества са включени 8 270 ученици.

По данни на регионалните инспекторати по образование

12

- Превантивно-информационните дейности в област Габрово се координират от ОбСНВ и МСНВ (Младежки съвет за наркотичните вещества), в който са включени ученици на възраст 15-19 години.
- Превантивно-информационните дейности се осъществяват в рамките на часа на класа, в групови и индивидуални форми за осмисляне на свободното време на учениците.
- В областта на превенцията на употребата и злоупотребата с психоактивни вещества училищата си взаимодействат с РИО-Габрово, РЗИ, ЦОП, УК БППМН, МК БППМН, ДПС, БМЧК.
- Проведени са анкетни проучвания и са раздадени информационни материали. С кампании се отбелязват 31 май – Световен ден за борба с тютюнопушенето, 26 юни – Световен ден за борба с наркотиците, 1 декември – Световен ден за борба със СПИН, 5 декември – Международен ден на доброволца.

- РИО-Русе е провело обучения на тема превенция на употребата на психоактивни вещества, съвместно с Превантивно-информационния център. Реализирани са съвместно с РЗИ мониторинг, изследване и оценка на тема „Рискови поведенчески фактори и агресия” с 250 ученици от V-VII клас от 9 училища на територията на Русе.
- Разпространени са 2 754 броя информационни материали, обучени са 158 специалисти.

По данни на регионалните инспекторати по образование

14

- РИО-Плевен са обхванали в информационно-образователни кампании, свързани с превенция на употребата на психоактивни вещества, 12 670 ученици, обучени са 109 психолози, приложени са 48 програми, проведени са 112 проучвания като резултатите показват, че учениците имат информация за видовете наркотични вещества и последиците от тяхната употреба.
- Разпространени като информационни материали са – 146 табла, постери, флаери, 43 филма. Обучени са 64 специалисти за работа с родители По проблематиката се работи съвместно с ДПС, БМЧК, Превантивно-информационен център-Плевен.

По данни на регионалните инспекторати по образование

15

- В 42 училища, с изключение на основните в област Ямбол, са включени в превантивни дейности и кампании, като в областта не се работи по стандартизирани програми в областта на превенцията на наркоманиите.
- РИО-Ловеч работи съвместно с ОбСНВ – Ловеч в областта на превенцията на наркоманиите. Осъществено е проучване с участието на 500 ученици. Превантивно-информационната дейност се осъществява в часа на класа, в клубове, в рамките на кампании, чрез беседи. В Ловеч е сформиран клуб „Помощ”, дейността на който е свързана с превенцията на психоактивните вещества.
- В област Сливен Превантивно-информационният център съвместно с ОбСНВ обучават учители. С учениците се работи по подхода „връстници обучават връстници”.

По данни на регионалните инспекторати по образование

- РИО-Разград информира, че в превантивно-информационните дейности в областта на превенцията на наркомании са обхванати 7 875 ученици, въведени са 40 програми в училищата, обучени са 136 специалисти и 366 ученици с помощта на РЗИ, МБЧК, ДПС, НСПВ – гр. Бургас и др. Въведени са също програми, базирани на подхода „връстници обучават връстници”, въведени са 11 програми за работа с родители и са обучени 84 специалисти за работа с родители. Разработени и разпространени са 1 100 информационни материали – флаери, брошури, презентации и други.
- В РИО-Разград няма въведени стандартизирани програми за работа по превенцията на психоактивните вещества.
- РИО-София област са обхванали 69 училища в превантивно-информационните дейности, свързани с превенцията на психоактивни вещества. Осъществени са проувания в 11 училища. Дейностите се осъществяват под формата на беседи, клубове, часа на класа. В кампаниите са се включили 25 училища. Изготвени са табла, брошури, интернет страници и други.

По данни на регионалните инспекторати по образование

17

- В област Благоевград се работи в четири училища по стандартизирани програми, свързани с употребата и злоупотребата с психоактивни вещества. Проведени са образователно-информационни дейности в часа на класа като в годишните планове на класните ръководители са заложили задължително по 4 часа годишно. В годишните планове на УК БППМН в рамките на кампанията „Участвам и променям!” се провеждат множества дейности, свързани с превенцията на употребата на психоактивни вещества. Работи се във взаимодействие с РЗИ, ОбСНВ, ДПС.
- В гимназия „П. Яворов”, гр. Петрич, има сформиран ученически съвет за превенция на зависимостите.

По данни на регионалните инспекторати по образование

18

- През 2012 г. в РИО-Кърджали са разработени 62 училищни програми за превенция употребата на психоактивните вещества. Въведени са програми за работа с родителите, разпространени са информационни материали.
- РИО-Кърджали участва в ОБСНВ, работи съвместно с РЗИ, БЧК, ДПС. Прилага се подходът „връстници обучават връстници”. Проведена е среща по метода „Световно кафене” на тема „СПИН и наркотици” с младежи от клуб към ОСНВ. Изработени са тениски с логото на кампанията „Спорт срещу наркотици” и много други информационни материали. Проведено е анкетно проучване сред учениците в рамките на кампанията „Участвам и променям!” в партньорството на продуцентската компания „no !frame media” за осъществяването на кампанията „ !no drugs” . Попълнени са пет броя въпросници на училища, които работят по стандартизирани програми.

По данни на регионалните инспекторати по образование

19

- РИО-Видин са разпространили 1000 материали – тематични химикалки, с надпис „Аз не пуша и това ми харесва” във връзка с 31 май – Световния ден за борба с тютюнопушенето. В сайтовете на 65 % от училищата е публикувана информация, свързана с възможностите за ангажиране на учениците през свободното им време и ваканциите.
- В изпълнение на Националната стратегия за борба с наркотиците (2009-2013). съвместно с ОбСНВ – Видин са подготвени и разпространени като информационни материали - 350 брошури, 250 химикалки, 240 тефтерчета, 100 стикера.
- Приложени са 14 програми, базирани на подхода „връстници обучават връстници”.
- В периода 15-22 юли в гр. Видин е проведен Международен фестивал по изкуствата „The bridge” – алтернатива на употребата алкохол, цигари и наркотици.
- РИО-Видин в сътрудничество с ОбСНВ-Видин, Община Видин и други институции и НПО, провеждат инициатива по линия на ЕСAD-Европейски градове срещу наркотиците за пета поредна година, която е създадена въз основа на три Конвенции на ООН и обединява 251 града от 30 държави.

По данни на регионалните инспекторати по образование

20

- В РИО-Варна работят по 4 програми за превенция на психоактивните вещества.
- В РИО-Перник превантивно-информационната дейност за превенция на употребата на психоактивните вещества се осъществява посредством проекти, беседи, клубове, в часа на класа. Провеждат се съвместни инициативи на училищата с РИО РЗИ, ДПС, МК БППМН.
- В РИО-Шумен са отделени 1 433 часа за превантивна дейност в борбата срещу наркоманиите и са обхванати 31 827 ученици. Формите са беседи, проучвания, час на класа, презентации.
- РИО-Стара Загора отчитат осъществени 655 инициативи, свързани с превенция на употребата на психоактивните вещества.
- РИО-Велико Търново са осъществили 48 инициативи, в които са участвали 133 ученици, раздадени са 500 информационни материали. Проведени са проучвания сред 50 ученици на 11 години като 90 % от запитаните са отговорили, че не са пушили, но 64 % от тях са изложени на въздействието на тютюнев дим в къщи.

По данни на регионалните инспекторати по образование

Проучвания

21

- През 2012 година в област Силистра е осъществено проучване от Превантивно информационния център на тема „Учениците и психоактивните вещества. Проучването е обхванало 673 ученици от училищата от VIII и IX клас на възраст 15-17 години, от тях 55,1 % момчета и 44,9 % момичета. Резултатите сочат, че 56,3 % от силистренските ученици са пушили поне веднъж в живота си, което е с осем пункта по-малко в сравнение с данни от проучване през 2009 година. Намалял е броят на учениците, пушили последните дни преди анкетирането, в сравнение с предишен период, както и се е увеличил броят на младите хора, които никога не са пушили.
- По отношение на консумацията на алкохол, тенденцията се запазва като резултатите от 88% са близки до тези от 2009 година, когато процентът е бил 87 %.
- Интересни са и резултатите по останалите айтеми на изследването, които могат да се видят в приложения на електронен носител доклад.

По данни на регионалните инспекторати по образование

Проучвания

22

- В област Русе е проведено е анкетно, проучване резултатите, от което сочат, че в по-малките населени места е по-малък или липсва делът на учениците с рисково поведение или информация за употреба на наркотични вещества. Освен това с увеличаване на възрастта се наблюдава нарастване на относителния дял на ученици, пробвали наркотични вещества като по-голям е процентът на момчетата. С нарастване на седмичната употреба на алкохол нараства и относителният дял на употребилите наркотични вещества, както сред пушачите, така и сред епизодично пушещите.

По данни на регионалните инспекторати по образование Проучвания

23

- Проведени са 19 проучвания под формата на анкети. При анализите на анкетите са получени следните резултати: от учениците от основните училища в област Монтана 90% са отговорили, че не са употребявали и няма да употребяват наркотични вещества, 10 % не са дали отговор, 10 % са пробвали да пушат, 5 % пушат, 95% смятат че марихуаната не води до пристрастяване, около 5 % от тях са пушили марихуана.

**БЛАГОДАРЯ ЗА
ВНИМАНИЕТО!
УСПЕШНА НОВА
УЧЕБНА
ГОДИНА!**